Informació i desinformació (3): emocions, experiència i cognició

written by Zaida Mas | 26 de June de 2025

[Pots llegir ací la sèrie completa *Informació i desinformació*]

Els mòduls tercer i quart de ***Mind Over Misinformation*** se centren en com la utilització de l'atractiu emocional explota les nostres vulnerabilitats psicològiques per a influir en les opinions o difondre falsedats, cosa que sovint condueix a la ràpida difusió d'informació enganyosa. Així s'evita l'anàlisi racional i el pensament crític. A més a més, ens expliquen com el que sabem i com pensem pot tindre un gran impacte. Factors com l'edat, el nivell d'educació, el raonament analític i les habilitats numèriques poden augmentar la nostra resistència a la desinformació.

L'atractiu emocional és molt efectiu per a transmetre informació, tant si és certa com falsa. Hi ha una sèrie de **factors importants a tindre en compte quan rebem informació**:

- El primer punt seria la **consciència**, saber que quan estem en un estat emocional elevat som menys capaços de pensar críticament. Hem de prendre un temps per a

pensar i analitzar, comprovar les fonts i pensar en els arguments. No hem de ser “negligents emocionals”.

- La **metacognició** és també un factor important per a detectar la desinformació. Si pensem sobre el propi pensament, fem de detectius del nostre propi cervell. Si parem atenció deliberada a com aprenem o resolem problemes, ens posarem en alerta, raonarem i analitzarem millor com rebem la informació, així com la seua veracitat.
- D’altra banda, està el **nostre coneixement**: com millor raone una persona la informació abstracta i analítica, com més alt siga el seu nivell educatiu, més fàcil pot ser que detecte desinformació. De fet, les persones majors de 65 anys són estadísticament més ràpides per a detectar desinformació. No obstant, no hem de pensar que la nostra edat o els nostres coneixements previs són un escut infal·lible, ja que si no fem ús d’allò que sabem i coneixem, si no busquem en la nostra memòria, podem caure en la negligència del coneixement.
- També haurem de tindre en compte que la “**veritat il·lusòria” pot enganyar** el nostre cervell. Ni una mentida repetida moltes vegades és veritat, ni una desinformació transmesa per moltes persones és certa. Cal analitzar les fonts i arguments per a donar-li veracitat.

Ser conscients de la nostra vulnerabilitat és un gran pas per a analitzar tot allò que ens arribe. Hem d’actuar conseqüentment i, malgrat que tinguem factors de protecció com l’edat avançada, un alt nivell d’educació i les nostres habilitats cognitives, aquests no són per si mateixos infal·libles, sinó que ens faran forts si actuem en conseqüència.

Així doncs, acaba el mòdul quart amb dues estratègies que

poden ajudar a no creure la desinformació que ens arribe: el ***prebunking*** i el ***debunking* o desmentiment de la informació**. El *prebunking* serien xicotetes píndoles com ara imatges, vídeos o notícies breus que ens recorden aquests punts que ens serveixen de prevenció enfront de la desinformació. El *debunking* o desmentiment de la informació seria sobreposar la informació correcta que tomba la falsa, de manera que tothom puga accedir fàcilment a ella, cuidant les fonts i donant vertaders arguments de validesa.

Parlar amb el nostre alumnat i amb les famílies, per tant, seria una manera de **previndre la desinformació** i donar consciència de la necessitat d'estar preparats i preparades, donant eines i estratègies per a fer-li front.

[Pots llegir ací la sèrie completa *Informació i desinformació*]

[Imatge de memyselfaneye en Pixabay]